

Forord

Af Heidi Eskelund, Loa Bjerre og Jens Aage Poulsen

Billedet "Den 3. maj" er malet i 1814 af den spanske kunstner Francisco José de Goya @ Wikimedia Commons. Scene fra den Spanske frihedskrig. Efter en opstand i Madrid skydes civile af franske soldater.

Konsulenter fra landets CFU'er og HistorieLab arrangerer hvert år Historielærernes dag. I en årrække har det været en velbesøgt konference, der afholdes i Jelling og Roskilde i uge 43. Et bestemt tema er den røde tråd i konferencens oplæg og workshops.

I 2021 var det *Indhenter fortiden os – kan vi lære af historierne?* Med den overskrift ville planlægningsgruppen sætte fokus på, at ligesom andre

skolefag skal også historie bidrage til at ruste eleverne til nu- og fremtiden. Det må have konsekvenser for valg af indhold og tilrettelæggelse af undervisningen.

Der er rigeligt med nationale og globale udfordringer, som både er aktuelle og formentlig er varige, og som har en kortere eller længere historik. Ved at beskæftige sig med disse udfordringer kan historiefaget øge elevernes indsigt i og forståelse for disse udfordringer og måske endda medvirke til, at eleverne handler konstruktivt i forhold til at finde løsninger.

Det lykkedes redaktionen at få flere oplægs- og workshopsholdere på Historielærernes dag 2021 til at skrive artikler om det emne og problematikker, de præsenterede på dagen. Artiklerne har vi samlet i dette temanummer.

I sin artikel *"Det er ondt at spise kød på grund af klimaet"* *Kontroversielle emner i dialogisk rum* argumenterer Rikke Alberg Peters (UCL/HistorieLab) for, at også i skolefaget historie er det relevant at arbejde med kontroversielle emner, og at det kan bidrage til at ruste eleverne til fremtiden. Artiklen giver også konkrete forslag til, hvordan dialog kan bruges i den sammenhæng.

I de senere år har kompetencebegrebet haft fylde i den historiedidaktiske debat, men det historiefaglige indhold må ikke glemmes. I artiklen *Hvad med indholdet i historieundervisningen?* diskuterer Jens Aage Poulsen (UCL/historieLab) nogle principper for valg af indhold og tilrettelæggelse af undervisningen, der kan øge det fremtidsrettede sigte med faget.

Menneskets påvirkning og ødelæggelse af naturgrundlaget har optaget mange i de sidste årtier. Men menneskets indgreb i naturen – ofte med utilsigtede konsekvenser – er sket siden vi begyndte at leve som bønder. Det giver tidligere gymnasielærer Peder Meyhoff et indsigtsfuld – og let provokerende – overblik over med konkrete eksempler i artiklen *Teknologi er som mønter. De har både en forside og en bagside.*

Traditionelt har der været en opdeling mellem humaniora og naturfag. I skolefaget historie er det da heller ikke almindeligt at beskæftige sig med miljøproblemer og klimaudfordringer. Men vi lever i, hvad der betegnes som den antropocæne epoke, hvor mennesket er den helt afgørende faktor for Jordens udvikling. Derfor må man også i historie beskæftige sig med disse udfordringer. Det gør Bo Fritzboeger (KU) rede for i sin artikel *Nutidens klimaforandringer som historiefagligt problem*.

I de sidste godt 20 år har der været en latent frygt for terror. Der bruges enorme summer på terrorbekæmpelse, og der er en bred accept af, at indsatsen udfordrer fundamentale demokratiske frihedsrettigheder. Men har indsatsen hjulpet – og i givet fald hvor og hvordan? Det diskuterer Lars Erslev Andersen (DIIS) i sin artikel *20 år efter 11. september er der mere terrorisme end nogensinde før – dog ikke i Vesten*.

I de senere år er statuer og mindesmærker blevet ødelagt eller forlangt fjernet, fordi de af bestemte grupper opleves som krænkende. Er det rimeligt at fjerne kulturarv, og har diskussionen en identitetspolitisk diskurs? Dilemmaer i tilknytning hertil drøfter Jens Pietras (professionshøjskolen Absalon) i artiklen *Er det OK at fjerne eller ødelægge kulturarv?* Artiklen slutter med forslag til, hvordan man i historieundervisningen kan arbejde med kontroversielle statuer og mindesmærker.

God fornøjelse med læsningen.

På vegne af

Radars redaktion

